

Bilag I.

Gennem Landbrugsministeriet er der til Kommissionen indgaaet fra samtlige Amters Oplysninger angaaende Antallet og Beliggenheden af de ved Vandløb og ved Søers eller Viges Udlob værende faste Værker, saasom Møller, Fabriker, større Stemmeværker (Sluser, Stigninger), Aalegaard, Ørredgaard og lignende Hindringer for Fiskefrie og ubindrede Udgang til og Udgang fra de første Bände.

For at tydeliggøre Fordelingen og Talrigigheden af disse Værker, er deres Beliggenhed indført paa de respektive Eksemplarer af „Manjas Kort over Danmark“. Her ved maa dog bemærkes, at ikke saa færre Mølleværker, ved mindre Vandløb ikke ere blevne opførte paa flere af de fra Amtene indsendte Kort, vistnok fordi de paagældende Hindringer for Fiskelivet ikke stønnedes at have synderlig Vigtighed. Her ved er der fremkommen nogen Usfuldkommenhed i Opgivelserne, og især hvor det ikke har været klart for vedkommende Hjemlsmænd, at endog de ringeste Vandløb og deres Opstemning ved Mølledæmninger have Indflydelse paa Aalenes Udbredelse. Smidertid ville Kortene give et nogenlunde rigtigt Billede af Vandkraftens Anvendelse i Vandet, dels som bevægende Kraft og dels i Agerbrugets Tjeneste, men tillige af de Banfeligheder, som Fiskelivet i dem har at kæmpe med.

Disse Banfeligheder ere i visse Egne meget store. Der vil saaledes næppe findes noget Vandløb, i hvilket der er eller har været Opgang af Ørred eller Laks eller Hælt, uden at det har Fangeindretninger for den oprækkende lønsmodne Fiske og til stor Hindring for den Formerelse paa naturlige Legepladser, som er saa vigtig ikke alene for Bestanden i de første Bände, men i nok saa høj Grad for den rigelige Forekomst af laksartede Fiske i Fjord og Hav, hvor disse Fiske tage Vækst. Paa lignende Maade hindres Aalehnglen fra at naa op i de større første Bände, hvor Aalene opnaa deres madnyttige og sælgeværdige Størrelse. Mølleværker og Opstemninger ved Fabriker og ikke mindst de for Eng- og Hedebandingens Skyld saa almindelige Sluse- og Stemmeværker holde især megen Aalehngel tilbage.

Men nu er baade de laksartede Fiske og Aalene vore Bændes værdifuldeste Fiske, og det er derfor af den allerstørste Vigtighed, at deres Udgang til de for dem tjenlige Pladser, hvor de kunne vokse til, ikke hindres eller hindres saa lidt som muligt. Derfor er det en Nødvendighed, at der træffes Bestemmelser, som kunne sikre Fiskefrie i deres Træk fra Anglepladserne til Vækstpladserne, og det er til Oplysning om alle disse Hindringers Tilstedeværelse, at de forskellige Arter af dem ere betegnede paa de med dette Bilag følgende Kort.

Man vil i det hele saa et godt Overblik over Bændenes Belemring med Hindringer for Fiskefrie Gang ved at betragte enkelte Egne paa Kortene. I Bændehjæl og Ly vil man finde langs Bestkysten den ene Aalegaard efter den anden, foruden talrige Mølledbrug; der er ikke, kan man sige, det mindste Bånd, uden at det har faaet sine Opstemninger, foruden at naturligtvis de fleste Møller tillige have deres særlige Fiskeværk.